

HØRINGSNOTAT

Vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for N55 Stavns Fjord, Samsø Østerflak og Nordby Hede

Forslag til Natura 2000-plan for N55 Stavns Fjord, Samsø Østerflak og Nordby Hede har været i offentlig høring fra den 21. februar 2022 til den 25. maj 2022.

Indkomne høringssvar kan ses i dokumentet "Indkomne høringssvar til høring af Natura 2000-planerne 2022-27" på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Den offentlige høring er annonceret på Miljøstyrelsens hjemmeside og via Miljøstyrelsens nyhedsbrev. Relevante myndigheder er desuden direkte orienteret, jf. miljømålsloven § 43. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer. Relevante organisationer og foreninger er ligeledes blevet direkte orienteret. Alle forslag til Natura 2000-planer har kunnet tilgås via Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen har i alt modtaget ca. 440 høringssvar både specifikke høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringssvar "Miljøstyrelsens generelle høringssvar vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan findes på Miljøstyrelsens hjemmeside. De områdespecifikke høringssvar er gennemgået og behandlet i lokale høringssvar for hvert enkelt Natura 2000-område.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt **1** høringssvar.

Høringssvar vedrørende den Strategiske Miljøvurdering behandles separat i den sammenfattende redegørelse, som ligger tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Svarene har berørt følgende emner:

1. Datagrundlag
2. Indsatsprogram
3. Lovgrundlag
4. Målsætninger
5. Økonomi
6. Andet

Dette høringsnotat er inddelt emnevist. I det følgende afsnit sammenfattes de væsentligste synspunkter fra høringsvarene under de ovenfor nævnte emner, hvorefter Miljøstyrelsens bemærkninger er angivet i kursiv. Sidst i høringsnotatet gennemgås eventuelle justeringer i relevante Natura 2000-plan på baggrund af de indkomne hørings svar.

Det bemærkes, at høringsvarene kun er gengivet i hovedtræk. Høringsvarene kan i deres helhed læses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Bemærkninger til planforslaget

1. Datagrundlag

Resumé af hørings svar

Samsø Kommune opfordrer staten til at udvikle metoder til tilstandsvurdering af de naturtyper, som i dag ikke kan tilstandsvurderes. Uden en tilstandsvurdering, som kvantificerer naturtilstanden i konkrete naturområder, er det vanskeligt at vælge og iværksætte de rette forvaltningstiltag.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Emnet er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Resumé af hørings svar

Samsø Kommune har ikke en opgørelse over dækningsgraden af invasive arter. Det fremgår af basisanalyserne, at dækningsgraden fremgår af NOVANA-data. Samsø Kommune vil gerne opfordre staten til at fremstille et nationalt kort, som viser arealer med dækning over 10%. Det ville være en stor hjælp, hvis Samsø Kommune havde adgang til en oversigt over arealer, hvor staten har identificeret de 32 ha.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Registrering af arealandel med invasive plantearter blev foretaget som et led i kortlægningen af lysåben og skovhabitatnatur i perioden 2016-2019. Miljøstyrelsen har siden NOVANA kortlægningen af habitatnatur 2016-2019 i anden sammenhæng fået forskere og fageksperter til at vurdere de ikke-hjemmehørende arter i Danmark med henblik på at vurdere, hvilke arter, der er invasive. Det vurderes, at der i øjeblikket er 77 arter, der optræder invasivt i Danmark. Listen opdateres løbende. Det drejer sig om ikke-hjemmehørende arter af dyr og planter med et stort spredningspotentiale, som har en negativ påvirkning på de hjemmehørende arter og arternes levesteder.

I forbindelse med den seneste gennemgang af listen over invasive arter i Danmark vurderes en række af de arter, som er registreret som invasive i NOVANA-kortlægningen, ikke at optræde invasivt i Danmark på nuværende tidspunkt. Det drejer sig om alle arter af ædelgran, alle arter af lærk, alle arter af gran (undtagen sitka-gran der stadig regnes som invasiv), østrigsk fyr og douglasgran samt canadisk bakkestjerne, rundlobet bjørneklo, arter af bærmispel, hvid komel, bukketorn, hjortetaktræ, kamtchatka-rose og arter af snebær. Under høringsperioden er arealet med invasive arter i indsatsprogrammet justeret på baggrund af dette, idet der i denne planperiode alene er indsatser mod invasive arter, der aktuelt optræder som invasive arter i Danmark.

I MiljøGIS (<https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=natura2000planer3-2022>) på Miljøstyrelsens hjemmeside er der tilføjet et lag, der viser de arealer, der ligger til grund for beregning af indsatsen mod invasive arter i Natura 2000-planerne. I MiljøGIS er der desuden tilføjet en vejledning med forklaring til de enkelte kolonner i data. Data kan downloades til brug i eget GIS-system enten via tabelfunktionen under det pågældende tema eller ved WMS/WFS download. Data fra den oprindelige kortlægning af invasive arter kan ses under temaet "Lysåbne naturtyper (2016-2019)

- *Naturtilstand" i den kolonne, der hedder "invasive" samt under temaet "Skovnaturtyper (2016-2019)" i kolonnen "invasive".*

Resumé af høringssvar

Samsø Kommune bemærker, at Besser Rev er i god tilstand som levested for dværgterne, men i moderat tilstand for splitterne og havterne. De samme presfaktorer nævnes ved de 3 arter. Hvis tilstanden vurderes forskelligt pga. differentierede miljøkrav for de enkelte arter, vil det være nyttig viden i arbejdet med at forbedre levestedernes kvalitet og måske en forudsætning for ikke at forbedre vilkårene for en art på bekostning af en anden.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan henvise til den faglige rapport: "Tilstandsvurdering af levesteder for ynglefugle", hvor der grundigt redegøres for de enkelt parametre der indgår i tilstandsvurderingen af de enkelte ynglefugles levesteder. Forskellen mellem god og moderat tilstand for de tre ternearter i det pågældende Natura 2000-område skyldes forskel i de tre arters krav til en optimal vegetationshøje på ynglelokaliteterne.

2. Indsatsprogram

Resumé af høringssvar

Samsø Kommune mener, at der mangler viden om metoder til effektiv bekæmpelse af nogle af de invasive arter og problemarter, og Samsø Kommune opfordrer derfor til øget forskning på området og udvikling af operative bekæmpelsesmetoder.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig kommunens ønsker i forhold til udvikling af metoder til bekæmpelse invasive arter mm. og der henvises endvidere til Miljøstyrelsen generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Resumé af høringssvar

Samsø Kommune mener, at det anføres i de områdespecifikke retningslinjer, at der skal gennemføres grundlæggende indsats på hedearealer med henblik på forbedring af naturtilstanden. I tilstandsbeskrivelsen angives samtlige hedearealer i Natura 2000-området at være i god tilstand. Samsø Kommune har derfor brug for at vide, hvad der menes med "grundlæggende indsats".

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at grundlæggende indsats for heder omfatter blandt andet rydning, afbrænding og evt. slåning og afskrælning afhængig af de konkrete forhold. Natura 2000-planerne fastlægger rammerne for kommunernes og Miljøstyrelsens opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til den egentlige forvaltning af de konkrete arealer.

3. Lovgrundlag

Resumé af høringssvar

Samsø Kommune anbefaler til staten, at lovgivningen ændres, således at udplantning af samtlige invasive arter fremadrettet forhindres. Bekæmpelse af alle andre arter end kæmpe bjørneklo forudsætter med den nuværende lovgivning en frivillig aftale med lodsejer. Staten opfordres til at overveje at ændre lovgivningen på området, så der skabes incitament til at bekæmpe de øvrige invasive arter indenfor såvel som udenfor Natura 2000-områderne. Det kunne eksempelvis undersøges, om "Bjørneklo-bekendtgørelsen" kan udvides til at gælde andre invasive arter.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen har noteret sig kommunens ønsker om en lovændring således udplantning af invasive arter forhindres.

Emnet er beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

4. Målsætninger

Resumé af høringssvar

Samsø kommune påpeger, at på de stejleste kystskrænter på Samsø er naturpleje meget vanskelig og visse steder er afgræsning ikke mulig. Det betyder at målsætningerne kan være vanskelige at opfylde for de allermost skrånende kystskrænter. Denne problemstilling bør indgå i vurderingerne af målsætningerne i Natura 2000-planerne.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder. Natura 2000-planerne fastlægger udelukkende rammerne for den opfølgende handleplanlægning, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer. Det er handleplanmyndigheden der identificerer hvor evt. projekter kan iværksættes, hvorfor Miljøstyrelsen tager Samsø Kommunes oplysning til efterretning.

Resumé af høringssvar

Samsø Kommune bemærker, at det fremgår af de specifikke retningslinjer, at 75% af levestederne for havterne og klyde skal have tilstanden høj eller god. Det fremgår samtidig af tilstandsbeskrivelsen, at 11 af 13 levesteder er i tilstanden høj eller god. Det vækker Samsø Kommunes underen, at der fastsættes en målsætning, som er lavere end den eksisterende tilstand.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen kan oplyse, at det af Natura 2000-planens konkrete målsætninger tydeligt fremgår, at tilstanden og det samlede areal af de kortlagte levesteder for de kolonirugende arter ikke må være i tilbagegang og at mindst 75% skal være i fremgang eller fastholdes i tilstandsklasse I-II. For det konkrete område skal der således være fokus på den første del af målsætningen, således tilstanden ikke forringes på de 11 levesteder der allerede er i god eller høj tilstand.

Resumé af høringssvar

Samsø Kommune bemærker, at det fremgår af de konkrete målsætninger for de marine naturtyper, at tilstand og areal skal være stabil eller i fremgang mod tilstandsklasse I-II. Uden et tilstandsvurderingssystem er det en vanskelig opgave at afgøre om naturtyperne udvikler sig i retning af målopfyldelse. Særligt i det konkrete Natura 2000-område, hvor de marine naturtyper er bærende for udpegningen, er dette problematisk.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Flere habitatnaturtyper har ikke et tilstandsvurderingssystem. Dette ændrer ikke på, at tilstanden og arealet for de udpegede habitatnaturtyper skal være stabil eller i fremgang. Naturtyper og artslevesteder uden et nationalt fastsat tilstandssystem vil i stedet blive vurderet direkte efter habitatdirektivets bestemmelser, hvorefter der er krav om at sikre stabile eller forbedrede naturforhold. Konkret sagsbehandling vil altid skulle foregå efter nyeste tilgængelige viden. Flere af de våde habitatnaturtyper som vandløb, søer og marine habitatnaturtyper er tilstandsvurderet i vandområdeplanerne. Tilstandsvurderingerne fra vandområdeplanerne kan indgå i myndighedernes væsentlighedsvurdering af, hvorvidt ansøgte projekter påvirker en habitatnaturtype væsentligt. Det er muligt at se data for f.eks. ålegræs, bundfauna og makroalger i et habitatområde på Miljødata.dk.

Emnet er desuden beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

5. Økonomi

Resumé af hørings svar

Samsø Kommune mener, at staten bør tilvejebringe et økonomisk grundlag for at udføre eksempelvis genrydning ved indsatser udført i tidligere planperioder. Samtidig vurderer Samsø Kommune, at en grundforudsætning for Natura 2000-planernes målopfyldelse er, at de ekstensive driftsformer understøttes i en sådan grad, at det bliver økonomisk rentabelt for dem, der driver jorden. Der bør derfor være fokus på at udvikle støtteordningen til pleje af græs- og naturarealer. Samsø Kommune har haft lignende bemærkninger i tidligere hørings svar, men trods flere revisioner er kommunen fortsat betænkelig ved, om den nuværende ordning er tilstrækkelig til at opnå det antal frivillige aftaler, der er nødvendige for opfyldelsen af Natura 2000-planernes indsatsprogram. Samsø Kommune opfordrer ligeledes staten til at øge beløbsrammen til indsatsprogrammerne, således at støtteordningerne til naturpleje i endnu højere grad bliver incitamentsskabende og langtidsholdbare for de private lodsejere. Samsø Kommune ønsker derudover en præcisering af, at kommunen ikke er ansvarlig for manglende indsats, der skyldes manglende frivillige aftaler med private lodsejere. Samsø Kommune opfordrer staten til at inddrage kommunen i den overordnede prioritering af støtte til naturpleje eller som minimum, at kommunen orienteres / høres i forbindelse med konkrete ansøgninger / projekter. I forbindelse med bekæmpelse af invasive arter, så forudsætter Samsø Kommune, at der i forbindelse med DUT-forhandlingerne og landbrugsstøtteordningerne afsættes de nødvendige midler til at løfte opgaven.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne er afstemt, så den økonomiske ramme og den krævede indsats i planerne passer sammen. Til gennemførelse af planerne stiller staten en række virkemidler til rådighed, ligesom det forudsættes, at kommunerne i mindre omfang bidrager økonomisk via de midler, som kommunerne er blevet økonomisk kompenseret for af staten (DUT-midlerne).

Natura 2000-planerne fastsætter langsigtede mål i form af både overordnede mål for det enkelte områdes bidrag til at opnå direktivmålet om gunstig bevaringsstatus og konkrete mål, der fastlægger mål for udvikling i areal og tilstand for naturtyper og arters levesteder. Det er de mål (både de overordnede og de konkrete mål), som de lovpligtige væsentligheds- og konsekvensvurderinger skal vurderes op imod. Natura 2000-planerne fastlægger rammerne for kommunernes og Miljøstyrelsens opfølgende handleplanlægning for privatejede arealer, men de fastsætter ikke specifikke krav til forvaltning af konkrete arealer. Udgangspunktet for iværksættelse af indsatsen er indgåelse af frivillige aftaler med lodsejerne, men Natura 2000-planerne er bindende for myndighederne.

Handleplanmyndigheden skal forsøge at indgå frivillige aftaler med lodsejere om drift, men hvor dette ikke er muligt, skal myndigheden påbyde en bestemt drift, hvis det nødvendigt for opnåelse af målene i Natura 2000-planen eller for at forhindre forringelse og forstyrrelse, jf. naturbeskyttelseslovens §19 c-e. Påbud udløser erstatning efter §19 g.

Emnet er desuden uddybet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

6. Andet

Resumé af hørings svar

Samsø Kommune finder, at planerne er meget generelle og indeholder såvel målsætninger, indsatser og retningslinjer, der ikke er relevante for den konkrete plan. Det skaber usikkerhed om planens budskaber, og der bør derfor ske en frasortering af temaer, der er irrelevante, så den enkelte plan er mere målrettet det specifikke Natura 2000 område. Derudover mener Samsø Kommune, at andre Natura 2000-planer indeholder en oversigt over virkemidler og de undrer sig over at dette afsnit er udeladt i de to planer som vedrører Samsø.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planen gælder udelukkende for arter, naturtyper og fugle på det aktuelle Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, hvorfor planens afsnit om modstridende naturinteresser, målsætninger og indsatsprogram er

relevant for alle elementer på det gældende udpegningsgrundlag. Miljømålsloven fastlægger en opgavefordeling mellem stat og kommuner, der giver staten det overordnede ansvar for gennemførelse af direktivforpligtelserne og overlader den konkrete gennemførelse heraf til de respektive myndigheder, det vil primært sige kommunerne og offentlige lodsejere. Det fremgår således af miljømålslovens § 42, at det statslige indsatsprogram indeholder retningslinjer for de respektive myndigheders handleplaner. Miljøstyrelsen kan desuden oplyse, at der ikke er udeladt afsnit i de to planer som vedrører Samsø.

Resumé af høringssvar

Samsø Kommune opfordrer staten til at sende de endeligt vedtagne Natura 2000-planer direkte til hver enkelt berørt lodsejer indenfor Natura 2000- områderne for at sikre en god og inddragende dialog. Ved samme lejlighed bør staten informere alle lodsejere om gældende regler (f.eks. anmeldeordningen) indenfor Natura 2000-områder samt informere om det forestående arbejde med handleplaner og naturpleje.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Miljøstyrelsen er enig i behovet for dialog og samarbejde. Miljømålsloven og bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner indeholder krav om offentlig høring over såvel de statslige planer som de opfølgende handleplaner og krav om plan for lodsejerinddragelse i de kommunale handleplaner. I forbindelse med gennemførelsen af handleplanerne skal der indgås aftaler med lodsejere om en konkret indsats. Dette forudsætter en direkte dialog med den enkelte lodsejer.

Miljømålsloven fastsætter ligeledes også betingelserne for udarbejdelse af de kommunale handleplaner. Jævnfør § 46 a, skal den kommunale handleplan indeholde forventede initiativer, herunder en plan for interessentinddragelse, der udmønter sig i en mulig dialogproces med de lokale lodsejere.

Resumé af høringssvar

Samsø Kommune vil derfor gerne understrege, at naturen udenfor Natura 2000-områderne er meget vigtig. Den bidrager til den samlede biodiversitet, øger naturens robustheden og fungerer som spredningskorridorer mellem Natura 2000-områderne. Staten opfordres derfor til at skabe nogle attraktive, langtidsholdbare støtteordninger til naturpleje for private lodsejere – også udenfor Natura 2000 områderne.

Miljøstyrelsens bemærkninger

Natura 2000-planen gælder udelukkende for arter, naturtyper og fugle på det aktuelle Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, selv om planen også bidrager til at sikre andre arter og naturtyper i området gennem en generel sikring og forbedring af områdets naturværdier.

Emnet er yderligere beskrevet i Miljøstyrelsens generelle høringsnotat "Miljøstyrelsens generelle høringsnotat vedrørende forslag til Natura 2000-planer 2022-2027", som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N55 Stavns Fjord, Samsø Østerflak og Nordby Hede

På baggrund af de indkomne bemærkninger til Natura 2000-planen har Miljøstyrelsen ikke fundet anledning til at foretage ændringer i Natura 2000-planen.

Bilag 1: Indkomne hørings svar til Natura 2000- planforslaget N55 Stavns Fjord, Samsø Østerflak og Nordby Hede

Sagsnummer	Høringspart
2022-39635	Samsø Kommune